

POPIEZIUS PLJUS X PASAKE:

"Veltul jūs statysite bažnyčias, veltul remsite mūšias, veltul statysite mokyklas—visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nuėis mūkais, jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokio yra grynolė ir tikroji katalikiška spauda."

LIETUVIŲ ŽINIŲ LAISVĖS KAINA

LITHUANIAN NEWS

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER NOVEMBER 20, 1942, AT THE POST OFFICE AT PITTSBURGH, PENNSYLVANIA, UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879

NEW YORK N. Y.

Bernikas, T.

LAISVĖS KAINA

Laisvė yra tėsės ir tėsėtumo motina. Ji yra brangiausias žmogaus turtas. Laisvė perkama ne pinigais, bet krauju, laisvė brangiančių žmonių gyvybėmis. Simtai milijonų gyvybių yra pakauta už laisvę, bet jos priešai kišė šimtus milijonų gyvybių prarai siekia.

METAI (VOL.) XI

Kaina 5 Centai Kopija

PITTSBURGH 3, PENNSYLVANIA, PUNKTADIENIS, LIEPOS (JULY) 18, 1947

Telefonas: HEMlock 3121

NO. 29

NUO RYTU IKI VAKARU

Paskutiniausios žinios iš viso pasaulio

Rašo mūsų korespondentas W. VIDZENAS

PRANCUZIJA

PARYŽIUS. — Užsienių ministeriai Bidault, Bevin ir Molotov svarstė Marshallo planą Europai atstatyti. Rusija boikotavo Amerikos sumanymą ir atšaukė Molotovą, kuris, visai neatsisveikinęs, sugrįžo į Maskvą.

Molotovo elgėsys nepakenčiamas. Bevin siūš Rusijai ultimatumą. Jei Rusija nesutiks, Europa bus padalinta pusiai. Amerika per penkerius metus duos 20 milijonų dolerių Europos atstatymui. Vakarų bloką sudarys: Anglija, Prancūzija, Irlandija, Belgija, Liuksemburgas, Olandija, Šveicarija, Italija ir vakarų Vokietija. Su Ispanija ir Portugalija neaišku.

LILLE'S aerodrome kalbėjo gen. De Gaulle milžiniškai miniai žmonių. Jis pramato karą, kuriame įeis visos tautos, kurių prysakyje Amerika ir Rusija. Demokratiškos su komunizmu žūtbutinė dvikova.

PARYŽIUS. — 24 tautos pakviestos į Paryžiaus konferenciją, kuri prasidės liepos 12 d. Rusija ir Ispanija išskirtos.

RUSIJA
MASKVA. — Rusai kritikuoja Marshallo planą ir jo neprimis, nes jame yra įterpta Trumano doktrina, kuri eina prieš komunizmą. Be to, komunistai mato, kad Europos atstatymas yra jų mirtis.

ITALIJA
VATIKANAS. — Popiežius užgryė Marshallo planą ir bažnyčia visokeriopai jį remis.—Egiptas turės savo diplomatinį atstovą prie Sv. Sosto.

ROMA.—Italijos komunistai įsiuto ir kelia baisias riaušes prieš Bažnyčią ir valdžią, norėdami viską sugriauti.

VENGRIJA
Premjeras Lajos Dinnyes pažadėjo rinkimus šį rudenį. Bus tuščias ir bereikalingas darbas, nes visiems aišku, kad komunistai laimės.

JUGOSLAVIJA
BELGRADAS grąšina nutraukti diplomatinis santykius su Vatikanu už kaltinimą 400,000 žmonių nužudyme ir katalikų persekiojime.

INDIJA

Indonesijoje karo paliaubos su olandais.

KINIJA

Kinijos karas tebeina, laimėjimai neaiškūs. Iš Nanking pranešama, kad civilinis karas tapo internacionaliu. Nacionalistai rengiasi duoti mirtiną smūgį komunistams.

PALESTINA

JERUZALĖ.—UN delegatai sugrįžo be jokių pasekmių. Padėtis neaiški. Žydai anglus muša. Ben Gurion reikalauja, kad šventoji žemė būtų skirta vien tik žydams.

VOKIETIJA

Tūkstančiai vokiečių bėga nuo rusų pas amerikonus. Jie pasakoja, kad juos verčia dirbti 12 valandų į dieną sunkiose uranio kasyklose, kitaip komunistai juos žiauriai baudžia.

KANADA

Amerika susitarusi su Kanada darys kariškus įtvirtinimus Alaskoje ir Arktike prieš netikėtą priešų puolimą iš šiaurės. Ateinančią žiemą bus atlikti manevrai, dalyvaus ir Amerika.

AMERIKA

WASHINGTON. — Marshall labai griežtai atsakė Rusijai, kuri šmeižia Ameriką ir falsifikuoja jos darbus. Priminė, kad yra reikalinga internacionalinė kariuomenė taikai palaikyti, susidedanti iš 20 divizijų, 3,800 orlaivių ir 180 karo laivų.

Buęs teisėjas Owen J. Roberts sako, kad būtina reikia įvesti privalomą tarnavimą kariuomenėje, nes jau esame trečiojo karo išvakarėse.

LAKE SUCCESS. — Warren, Austin apkaltino Jugoslaviją, Bulgariją ir Albaniją už pasikėsinimą prieš Graikiją. Jei nesiliaus, bus pavartota jėga.

Anglija aiškiai pasakė, jei UN yra bejėgės sudrausti Balkanus, tai tegul sudrasko statutą ir grįžta į namus. Jungtinių Tautų dienos suskaičytos.

Vicksburg. — Eisenhower perspėja, kad yra karo pavojus ir reikia ginkluotis, ypač statyti orlaivius. Nesirengiant karui, reikėtų statyti tautą į pavojų. Be to, Amerikos kariuomenė yra

daug mažesnė už Rusijos. Jei tautos nesusitars, joms dings viena po kitos. Žmonija iškentės Golgotos kančias trečiame kare.

Eisenhower ir Nimitz sako, kad sekančiame kare visi bus atvirame karo lauke. Šį kartą bus imamos ir moterys.

IRANAS

TEHERANAS protestuoja prieš rusų skraidymą virš Irano.

LIETUVA

KAUNAS. — Pranešama, kad rusai skuba vėžti pabaltiečius. Jie skiriami kasyklų darbams. Rusija dabar pradėjo kasti uranijų, kuris tarnauja atominės bombos gaminimui.

Daug lietuvių pabėgo į miškus.

PRANEŠIMAS

Siuomi pranešame mąlo-niams skaitytojams, kad iš priežasties spaustuvės darbininku atostegų kita savaitė laikraštis ne išeis. Sekanti "Lietuvių Žinių laida išeis RUGPIŪCIO 1d., 1947.

Skaitytojų prenumerata todėl pailginama vienai savaitei.

JUBILIATAS

KUN. JONAS MISIUS, I Dangu Žengimo parapijos klebonas, N. S. Pittsburgh, Pa., liepos 4 d. šiais metais minėjo savo Kunigystės 40-kę.

nariją Detroit, Mich., o pas-kui perkėlė į St. Vincent Seminary, Latrobe, Pa., kurią su pasižymėjimu užbaigė ir liepos 4 d. 1907 m. J. E. Vyskupas Canevin įšventino į kunigus. Prmicijas laikė Chicago, Ill. Dievo Apveizdos bažnyčioje, pas kun. Stepanavičių, sekmadienyje, liepos 6 d.

Sugrįžęs po Primicijų Pittsburgan buvo paskirtas prie Pittsburgh Apostolate, prie kurio darbavosi, kaip misijonierius virš poros metų. Keturis metus klebonavo Šv. Juozapo Lietuvių parapijoje, Donora, Pa. Paskui klebonavo Šv. Luko parapijoje Bentleyville, Pa. apie 22 m., o iki šiai dienai pasekmingai tebeklebonauja I Dangu Žengimo parapijoje N. S. Pittsburgh, Pa.

Kun. Misius gerai valdo plunksną. Daug rašo ir "Draugą" ir kitus laikraščius. Karts nuo karto parašo ir į "Lietuvių Žinias." Pasitikime, kad Didž. Gerb. Jubiliatas ateityje savo gabia plunksna pamargins "Lietuvių Žinių" skiltis.

Sveikiname Didž. Gerb. Jubiliatą Kun. Joną Misijų, jo kunigystės 40-kes progą ir linkime jam Dievo palaimos laimingai sulaukti auksinio kunigystės jubiliejaus. IL-GIASIŲ METŲ!

"LIETUVIŲ ŽINIŲ"

PIKNIKAS

SEKMADIENY, LIEPOS-JULY 27, 1947

LITHUANIAN COUNTRY CLUB

RENGIA BENDRAI
"LIETUVIŲ ŽINIŲ" IR AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Cia puikiausiai paminėsime 25 metų jubiliejų kaip Amerika pripažino Lietuvos nepriklausomybę, išreikšdami Amerikai deramą mūsų padėką, pagarbą ir lojalumą, pasiunčiant atatinkamas rezoliucijas Amerikos valdžiai.

Ta proga visus svečius laukia skanūs valgiai, gėrimai, linksma muzika, šokiai. Vienu žodžiu, visos ir visi turėsite good time vaišes. Pats važiuok ir vežkis savo draugus.

Nuoširdžiai užkviečia draugijas, klūbus ir visus apielinkės lietuvius į pikniką minėti jubiliejaus. Pradžią 1 valandą popiet.

Kviečia—
Pikniko Komisija.

Kunigai ir Klierikai Tremtiniai Laukia Mūsų Pagalbos

Per lietuvių tautos paskutinių septynių metų didžiausias nelaimės, kartu su daugeliu įvairių profesijų mūsų tautiečių, buvo nužudyta, ištremta arba peranksti mirė apie 200 kunigų. Su 80,000 nuo raudonojo siaubo pasitraukusių į Vakarų lietuvių yra 240 kunigų ir arti šimto klierikų. Bavarijoje, Eichstatto kunigų Seminarijoje šiuo metu studijuoja 40 lietuvių klierikų; apie tiek pat jų studijuoja Romoje ir keliolika įvairiose Vakarų Europos šalių mokslo įstaigose.

Siems laisvesniame pasaulyje esantiems Kristaus apaštalams jau dabar tenka sunkus ir atsakingi uždaviniai, o jeigu Apvaizda leis, grįžti į tėvynę reiks dvigubai dirbti ir aukotis labai suretėjusių lengvesnė kunigams ir klierikams.

Kaip kitų tremtinių būtis visais atžvilgiais yra labai sunki ir liudna, taip ji nelengvesnė launigams ir klierikams. Kiti laikurie dar gali šiek tiek užsidirbti, bet klierikai ir pastoracijos pareigas eina kunigai neturi nei laiko, nei galimybių rūpintis savo materialine bukle. Štai Kun. Dr. Pr. Manelis, Lietuvių Klierikų Rektorių, Eichstatt'o Kunigų Seminarijoje rašo: ". . . Iš UNRRA'os jau koki 9 mėnesiai nieko negauname. Reikia todėl pasitenkinti tik vokiečių maisto normomis, kurios yra nepakankamos sunkiai dirbantiems mokslinį darbą. Vokiečiai klierikai, budami savo tėvynėje, maistą pasistiprina priedais, gaunamais iš savo tėvių arba giminių. Musiškiai klierikai gi iš niekur negauna jokių maisto priedų. Juk jų tēvai ir artimieji yra pasilikę Lietuvoje. O jei jie ir čia būtų, negi galėtų pagelbėti savo vaikams, patys nieko neturėdami?!" Musų klierikai jau turi pasitenkinti tik beveik visai sudėvėtais rubais, o apie sutanas nėra ką nė kalbėti: tik vienas kitas turi seną nudėvėtą sutaną. Tad, kaip matote, musų klierikai Eichstatt'e gyvena tikrai vargingai. . .

Cia noriu pastebėti, kad mums būtų malonu ir naudinga gauti maisto priedų riebalų formoje. Sakysime CARE pakiete esanti mėsa, cukrus, riebalai, šokoladas, kava būtų galima visai gerai panaudoti. Bet, manau, rasite budus, kaip mums pagelbėti. Kaip Jums patogiau ir geriau, taip darykite. Prašau siusti mano vardu: Dr. Pr. Manelis (13a) Eichstatt (Bay) Priesterseminar, Germany, U. S. Zone. . .

Panašiai yra ir kitur. Ne-maža šitu žmonių serga dži-ova, truksta jiems apvalka-lio. Mes galime ir turėtume

savo kraujo ir tikėjimo broliams padėti.

Kieno gera širdis atsilieps iš šį paraginimą, Kunigų Vienybė mielai siulo savo tarpininkavimą. Tremtiniais truksta maisto, rubų, knygu. Prašome siusti dešimtine CARE siuntinuko užsakymui ar kitokių aukų

Rev. John Boll,
1703 Jackson St.,
Scranton, Pa.
— arba —
Rev. F. M. Juras,
94 Bradford St.
Lawrence, Mass.

Pasitikime, kad šis žodis nelaimingųjų vardu ras jautrų atgarsį jūsų, broliai ir sesės, širdyse. Už kilnius darbus Dievas šimteriopai atlygina.

Kun. P. M. Juras,
K. Vienybės,
pirmininkas.

Skaudi Nelaimė

Middletown, Ohio. — Praeitą mėnesį, birželio 26 d. Kartavičių šeimoje atsitiko skaudi nelaimė — sūnus Pranas 17 metų amžiaus neteko vienos akies. Nelaimė taip atsitiko: Kas ten į bonką įdejo "firecracker," ir kuomet Pranukas norėjo patirti, tuom laiku eksplodavo ir taip smarkiai sužeidė jo vieną akį, kad joku būdu negalėjo gydytojais išgelbėti. Kartavičių šeimynai reikiama širdingiausia užuojauta ir meldžiame Aukščiausiojo, kad palengvintų jų sūnaus skausmus ir palengvintų tėvų širdgėla.

Mrs. Elena Kartavičienė mums pittsburgiečiams yra labai gerai pažįstama. Tai Elena Lelonaitė, kuri per daug metų savo gražių balselių mus linksmindavo įvairiuose parengimuose, koncertuose, per radio ir šiaip prie kiekvienos progos. Šioje nelaimėje pirmoji atvyko į pagalbą Elenos sesuo Ona Sabaliauskienė-Lelonaitė, iš Youngstown, Ohio, kuri irgi mums gerai pažįstama — ilgametė darbuotoja jaunimo tarpe su sodalietėmis, chore ir prie kiekvienos progos niekad nepatingėdavo pasidaruoti. Užtekdavo tik suktelėti: "Ona, ot, štai tuodingaus padaryk, tą bei tą. . ."

Du syk nereiks jai sakyti žiurėk atsiraičius rankoves ir darbuojasi. Gaila, kad tokių Onų labai mažai teturime. Kiek tenka nūgristi, Youngstowne lietuvių parapijoje neapseina be jos nei vienas parengimas. Prie šios progos reikia priminti, kad ir "Lietuvių Žinioms" ji randa gana laiko pasidaruoti, ar taip prenumeratų surasti, ar tai šlokią bei tokią žinėlę pranešti. Mes jos labai pasigendame Pittsburghe. — Z.

English Section

SOVIETS NOW RUN HITLER'S PRISON CAMPS IN EUROPE

SWISS DAILY CONFIRMS FACTS MADE PUBLIC BY PRELATE ON TERRORISM USED BY REDS

Most Prisoners Were Arrested For Political Opposition To Communist Regime

By MAX JORDAN

Basel, Switzerland (By Mail) — Fully confirming statements made in a recent sermon by Cardinal von Preysing of Berlin and subscribing to the views expressed by him, "Basler Nachrichten," leading Swiss Protestant daily, asserts that the terror methods in some of the concentration camps in Germany are as ghastly today as they were under the Nazis—the only difference being that today the Communists rather than the Nazis are in charge of these mass torture chambers.

"Basler Nachrichten" refers to Cardinal Von Preysing's sermon which stressed the necessity that humanity and Christian justice be applied by the victors to the German people, even though the Germans themselves previously had committed terrible crimes not only against foreigners, but against their own people as well.

The paper says that the concentration camps of Oranienburg, Sachsenhausen and Buchenwalde—originally established by the Gestapo—are more cramped with political prisoners today than they were in the Nazi days.

In Buchenwalde alone, the paper continues, there are now 15,000 inmates, most of them members of the Social Democratic, the Christian Democratic and the Liberal Democratic parties who were arrested for no other reason than their political convictions, which are adverse to Communism.

Hold Political Prisoners

Most of these men were arrested at the prompting of their Communist rivals. Many are detained because they had refused to be sent to Soviet Russia under forced contract. Others are kept in confinement because formerly they were land owners in what is now the Soviet zone of occupation.

Treatment in these camps, the paper charges, is as bad today as it was under the Nazis. Only prisoners who are severely ill and near death are released. Before being returned to their families inmates must sign a statement committing themselves to absolute silence in order that no information may leak out about conditions in these camps. Last Winter, epidemics in Buchenwalde caused hundreds of deaths.

Cardinal von Preysing had pointed out that none of these prisoners are allowed to communicate with their families and that priests have been refused permission to visit them. Many have been deported to Siberia. Even a number of children and young people were arrested on the streets of Berlin, with no trace of them left and no information given to their parents as to their present whereabouts.

In subscribing to these statements, "Basler Nachrichten" says that Dr. Otto Dibelius, Protestant Bishop of

Berlin, has fully confirmed Cardinal von Preysing's information, making it known at the same time that representations to the Soviet Military Administration have utterly failed to improve present conditions in the concentration camps.

A Task That Concerns Us All

Mr. Edward A. Schultz, — the chairman of BALF Committee, wishes to invite each and everyone of us to participate at the picnic on August 17 at the Lithuanian Country Club for the benefit of our DPs under the able care of BALF.

His letter in part says:

"As you know, we are in the midst of planning for our picnic on August 17 for the benefit of BALF, and from all indications we will have a tremendously large number of people present. Tickets are being sold very rapidly. If God grants us a good day I am certain that the attendance will run into the thousands. That means that we will need a tremendously large number of people to help us at this picnic.

IN DEFENSE OF HUMAN RIGHTS

(Reprinted from "Current News on the Lithuanian Situation," compiled by Lithuanian Legation, Washington, D. C. Vol. V, No. 5-6, Dec., 1946)

3. SYMPATHIES TO "LIBERATED" LITHUANIA

(Continued from last week)

STATEMENT OF CARROL REECE, Chairman, Republican National Committee

As chairman of the Republican National Committee I believe that peace to be permanent must be based on the principles of justice and right enunciated in the Atlantic Charter and proclaimed by agreement of the Allies, including the Soviets, in a joint declaration of the United Nations. Enslavement of small nations by large nations is not conducive to a permanent peace. The situation now prevailing in Eastern and Central Europe is actually endangering the peace, in that three sovereign, peace loving and law abiding nations, Lithuania, Latvia, and Estonia and their helpless people, have been enslaved by the Soviet Union. Aggressive and perdatory acts against these small nations by any dominating power should be condemned, particularly if those acts have been banned by treaties with those nations.

Lithuania, Latvia, and Estonia should be restored to their former status of freedom and independence. The Soviet army and the Soviet police occupying these countries should leave. Refugees of those countries should have the opportunity to be repatriated without fear of a free and unfettered election. The Republican Party believes in fulfilling to the greatest possible degree its war Soviet persecution and thereafter should have the right pledges to small nations that they shall have the right to choose the form of government under which they will live and that sovereign rights and self-government shall be restored to those who have been forcibly deprived of them. The party would deplore any desertion of these principles.

Mrs. E. Roosevelt Defends Displaced Persons

During the United Nations Assembly deliberations on the proposed International Refugee Organization, Mrs. Eleanor Roosevelt, United States delegate to the Third Committee, made several speeches in reply to repeated assertions by Soviet delegates that aid be withheld from displaced Balts who do not wish to be repatriated. We quote from Mrs. Roosevelt's speech of November 8, 1946, as published in the Washington "Post" of Nov. 9, 1946:

"It would be foreign to our conception of democracy to force repatriation on any human being," said Mrs. Roosevelt.

"... Our people will always believe in the right to asylum and complete freedom of choice."

Mrs. Roosevelt told of visiting a camp near Frankfurt where most of the refugees had come from Estonia, Latvia and Lithuania and did not want to return "because changes had come in the types of government of their countries."

"That does not mean that they do not love their country," she told the committee. "It simply means that they prefer the country as it was before they left it. I gather that Mr. Vishinsky felt that anyone who did not wish to return under the present forms of government must of necessity be fascist. I talked to a great many of these people, who did not strike me as fascist."

In another speech before the same committee on December 6, 1946, Mrs. Roosevelt emphasized that specific charges made against various DP organizations and individuals by Mr. Vishinsky could not be substantiated, even after thorough and complete examinations had been made. Among such organizations mentioned by Mrs. Roosevelt were: the Lithuanian National Committee in Hanau, the Lithuanian Committee, and the Combined Baltic Committee. With respect to other organizations mentioned by Mr. Vishinsky, Mrs. Roosevelt stressed that they could not even be identified, and, in fact, the organizations and individuals listed were unknown.

(To be continued)

"We have called a meeting for Thursday, July 17 at the Lithuanian Citizens Hall, and we are extremely anxious to have as large a number of Lithuanians attend that meeting as possible. We would like to get our various committees formed, and the great number of tasks which are to be done, assigned.

"Thanking you most wholeheartedly for your past cooperation and in advance for the cooperation which I feel certain you will give me in the future.

With kindest personal regards, I am

Sincerely yours,
Edward A. Schultz.

GO BACK HOME, BRITISH ADVISE MRS. SANGER

LONDON, July 8—Margaret Sanger, leading American advocate of fewer and fewer babies, has been advised to go back home by the "Daily Mirror" here. Mrs. Sanger is touring England to convince English parents they should stop having children for ten years.

The "Daily Mirror" declared the suggestion of the anti-birth leader was "about as practical as telling the sun to stand still or the tide to turn back."

A survey here showed opposition to Mrs. Sanger's much publicized idea was more than 20 to one among the British people.

BRIGHTON

BY-PRODUCTS CO.

Block House Run
New Brighton, Pa.
Phone 2214

McLANAHAN'S

Firestone Home & Auto Supplies
2549—7th Ave. Phone 879
Beaver Falls, Pa.

Compliments of

NUGARA SMOKE SHOP

556 BRADDOCK AVENUE
Braddock, Pa.

Compliments of

Burgess

WM. CUNNINGHAM
Turtle Creek, Pa.

JOHN M. ZOSCAK

FOOD MARKET
319 Ann St. McKeesport, Pa.

JOSEPH BALOBK GROCERY

61 McKinney Avenue
McKees Rocks, Pa.

MIKE KOSS MEAT MARKET

4812 Hatfield Street
Pittsburgh, Pa.

NASH NORTH SIDE MOTORS, INC.

918-924 MANCHESTER BLVD.
CEDAR 2161 N. S., Pittsburgh, Pa.

CHARLES W. ROHRICH COMPANY

CADILLAC SALES and SERVICE
2052 West Liberty Avenue LEhigh 8234
PITTSBURGH, PA.

W. R. SHIRLEY

INSURANCE and BONDS
Phone GRant 3247 Investment Bldg.
239 FOURTH AVE., PITTSBURGH 22, PA.

FELDER'S CONFECTIONERY

Phone 784 Jeannette, Pa.

JOSEPH C. PANZERA

BUS TRANSPORTATION
54 Iowa Street, Uniontown, Pa. Phone 4729

MILLVALE MONUMENTAL WORKS

1252 EVERGREEN AVENUE
Phone 1428 Millvale, Pa.

Jauniausia Lietuvių Seserų Kongregacija Prašo Jūsų Pagalbos

Skelbiamas Nekalto Prasiidėjimo Seserų Vienuolyno Naujosios Kopyčios Statybos Fondo Vajus.

Kiek Jūs išgalės leidžia, malonėkite paaukoti Kas paaukos Naujajai Kopyčiai ar kitam Vienuolijos reikalams:

- \$1.00 — taps Kongregacijos Rėmėju
- \$50.00 — taps Garbės Nariu
- \$100.00 — taps Amžinuojų Nariu

o kas \$500.00 aukos ar daugiau, to vardas bus įamžintas lentoje pakabintoje ant Kopyčios sienos.

Visų aukotojų vardai bus surašyti į Kopyčios Statytojų knygą — Aukso knygą; jie bus atmenami seserų maldose ir bus jų gerbiamieji darbu bei nuopelnų dalininkai.

Viešpatie, atlygink tiems, kurie dėl Tavo Vardo daro mums gera!

Aukus prašome siųsti:

Immaculate Conception Convent
R. F. D. 2, Putnam, Conn.

TIK IŠEJO IŠ SPAUDOS

Naujas Trečiojo Ordino Vadovėlis

ŠV. PRANCIŠKAUS PĖDOMIS

Penktas Leidimas
Patalsė ir papildė TEV. JUSTINAS VASKYS, O.F.M.

Kiekvienas, kuris nori susipažinti su Šv. Pranciškaus Trečiojo Ordino dvasia, tikslais ir uždaviniais, turėtų įsigyti Lietuvos Pranciškonų išleista knygą

ŠV. PRANCIŠKAUS PĖDOMIS

Naujasis Vadovėlis Turėtų Būti Kiekvieno Tretrininko Tretrininkės Rankose!

KNYGA

ŠV. PRANCIŠKAUS PĖDOMIS

Susideda iš dviejų dalių:

Pirmoje Dalyje Telpa

1. Popiežiaus Leono XIII Raštas
2. Šv. Pranciškaus Trečiojo Ordino Regula ir Jos Platus Apšvietimas
3. Trečiojo Ordino Esmė ir Tikslas
4. Trečiasis Ordinas ir Katalikų Akcija
5. Trečiojo Ordino Propaganda ir Darbas

Antroje Dalyje, Trečiojo Ordino Rituale, Telpa

Visos Trečiojo Ordino Apelgos ir Maldos Sloje dalyje atspausdintas ir Lietuvių Tretrininkų Hymnų

Trečiojo Ordino Vadovėlis

ŠV. PRANCIŠKAUS PĖDOMIS

Yra nedidelio formato, turi virš 300 puslapių

Kaina su pristatimu \$1.10

Užsakymus siųskite sekančiu adresu:

FRANCISCAN FATHERS

Mount St. Francis Greene, Pa.

American Window Glass Company

Farmers Bank Bldg. Atlantic 0449

PITTSBURGH, PA.

Beaver Valley Distributing Co.

711 THIRD AVENUE

Phone 3195 Beaver Falls, Pa.

VALLEY FEED and SUPPLY

FLOUR—FEED—GRAIN

1125—4th Avenue

Phone 1080 New Brighton, Pa.

Pittsburgho ir Apylinkės Naujienos

AMERIKOS PRIPAŽINIMO LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SUKAKTIĖS PAMINEJIMAS

Sekmadienį, Liepos 27d. visi Pittsburgho taurieji lietuviai važiuoja į Lietuvos Klubo Ūkę (Lithuanian Country Club) į "Lietuvių žinių" Gražųjį Pikniką Paminti Amerikos Valdžios pripažinimo Lietuvos nepriklausomybės 25 metų sukak-

Amerika, pakeldama Lietuvą į laisvės ir nepriklausomybės garbingą suolą, padarė ją (Lietuvą) suverenine — lygia sau teisėtumo rėmuose valstybe ir tokia Jungtinės Valstybės laiko Lietuvą ir po šiai dienai.

Šio Sidabrinio Jubilėjaus skilminga paminejimą renčia "Lietuvių žinios" ir Amerikos Lietuvių Tarybos Pittsburgho skyrius.

Amerikos pritelingamas Lietuvai yra labai labai didelis ir brangus. To prietelingu ribos siekia iki pat laisvės, o jo vertybė yra tos laisvės kaina. Šį prietelingu Lietuvai Jungtinės Valstybės rodo ir ant toliau.

Amerikos Jungtinių Valstybių Garbinga Valdžia savo pripažinimą Lietuvos suverenine valstybe laiko švenčiu ir po šiai dienai, nežūrint kad komunistinė Rusijos valdžia ant savo pasižadėjimų (panašų Amerikai) seniai musispiovė ir, pamynusi jo kojų Lietuvos gyventojų teises ir teisėtumą, terorizuoja jos teisetus gyventojus masiniais naktimis areštais, kalinimu, tremimu į Sibirą, priverstiniams darbams į Rusiją prievartavimu, ir LIKVIDAVIMU. Jie susikalto Rusijai vien delto kad jie myli Lietuvą, myli laisvę ir trokšta savo kraštui galimos per prakaitą įgyti gerovės ir laimės.

Paduota Jungtinių Valstybių ranką Lietuvai giliai įvertinkime. Tai padaryti Pittsburgho lietuviai turės pinkiausia proga Sekmadienį, liepos (July) 27d. suvažiuoti į "Lietuvių žinių" pikniką Lithuanian Country Club, kur bus išpildyta atitinkama programa, pareikšta derama Amerikos Valdžiai mūsų padėka, pagarba ir lojalumas. Tą padėkos pareiškimą pasirūpinkime padaryti visi lietuviai koskaitlingiausiai atsitankydami "L. Ž." pikniką Lietuvių Klubo Ūkėje liepos 27d. 1:00 val. popiet.

Nuliudime paliko mylima žmona Ona, dukra Ona Stančienė, sūnūs: Juozas, Vyčiu Centro Pirminikas, Raymondas ir kuniginas Edvardas.

Laidotuvės įvyko liepos 15 d. iš Šv. Petro ir Pavilo bažnyčios kur už aa. Andriejaus siela buvo atlaikytos iškilmingos Šv. Mišios į Šv. Marijos kapines. Mišias celebravo

Mūsų Studentai Sąlygoms Pasikeitus

Rašo JONAS JUSKAITIS, Cand. Jur. et Phil., Heidelberg

PRIESPAUDOS IR VARGO METAI

Greit sueis dešimtmetis, kaip mūsų lietuvių priaugnčiai kartai daromos kliūtytys eiti aukštuosius mokslus. Tokios rūšies trukdymas labai stabdo organinių vystymąsi naujai atgimusių tautos, kuri tik du dešimtmečius galėjo džiaugtis laisve ir nepriklausomos valstybės gyvenimu.

slinkusi metų eilė praeitin nusinešusių su savim gražiausias kūrybingos jaunatvės dienas.

Giedresnės Dienos

Jau 1939 metais, įvedus Sovietų Sąjungai savo kariuomenės igulas į Lietuvos teritoriją, sąmoningas ir susipratęs studentas nebegalėjo ramiai atsisedęs klausyti paskaitų. 1940 metų vasaros semestre, okupavus raudonajai armijai Lietuvą, prasidėjo mūsų akademinio jaunimo, kaip ir visos tautos, Golgotos kelias, nesibaigęs iki šių dienų. Didelis skaičius gabių studentų ir abiturientų buvo išsiųsti po apsauga į priverstiną kelionę Sibiran. Kitiems pasidare nebesaugu lankyti mūsų mokslo šventovių rūmus. Tie, kurie įsimatikuoliavo, rado universitetuose ir aukštosiose mokyklose "raudonų kampelių."

Atsivėrus 1945 metų pabaigoje Vokietijos universitetų durims, karinės valdžios parėdymu, iki 10% visų studijuojančių turėjo būti priimti iš užsieniečių, turinčių DP statusą. Tokiu būdu nors iš dalies galėjo būti atitaisyta skriauda, mums padaryta vokiečių pradėto karo bėgyje. Tai buvo džiuginanti žinia, kuri žaibo greitumu pasiekė tremtinių stovyklas. Sujudo visi, kas turėjo reikalavimų mokslo cenzą. Spontaniškai prasiveržė noras siekti aukštojo mokslo, kuris per eilę metų išorinių aplinkybių buvo slopinamas. Pasipylė akademikų srovė į universitetų miestus. Tai buvo geriausias įrodymas, kad mūsų jaunoji karta yra vitali, ištroškusi mokslo ir daug žadanti ateičiai. UNRRA'os kompetetingi valdininkai rodė didelio prielankumo ir reikalo supratimo, ypatingai J. V. zonoje. Prie universitetų buvo atidaryta UNRRA'os tarpininkavimo biurai, įsteigti bendrabučiai, sukomplektuojamos mažos bibliotekos. Studijavimo vietoje buvo duodamas maistas, kuris atitiko dirbančiųjų normą (teoretiskai apie 3,000 kalorijų). Kur studijuojantieji pageidavo, buvo įrengtos valgyklos. Buvo sumokami mokslapiginigiai; UNRRA'os personalas, kuris atliko egzekutyvį darbą, ne visada pilnai suprato studentijos siekimus. Dažniausiai tai buvo pareigūnai, patys aukštųjų mokslų neįė. Iš jų sunku buvo laukti geresnio įsijautimo į besimokinančių rūpesčius. Kai kur ir kai kada ne viskas, kas priklausydavo gauti, patekdavo į studijuojančių rankas.

Nebojant tų nesklandumų, UNRRA'os globa buvo efektyvi; pradedantieji ir viduriniai semestrai galėjo atsidedę dirbti, baigiantieji sekmingai išlaikyti egzaminus. Baigę savo fakultetą, kurie buvo įteikę mokslinius darbus ir stoję žodiniams egzaminams, su pagyrimais promovacija išlaikė. Ir pirmą kartą užsienyje atsiradę studentai semestrų bėgyje

apsiprato su svetima aplinka. Atsižvelgiant į svetimų kalbos sunkumus, kuriuos ilinisi studentas turėjo nugalėti, studijų vaisiai, pasiekti per praėjusius pusantų metų, turi būti įvertinami teigiamai. Artėjant žiemos semestro pabaigai, studentai buvo patenkinti, kad UNRRA supranta jų padėtį ir padeda. Kadangi UNRRA globos DP iki birželio pabaigos, tai ir neliko abejonių, kad kas nors prieš tą terminą galėtų pasikeisti DP studentų šelpimo politikoje.

Kur Mes Stovime

Kovo 4 d. UNRRA'os J. V. zonos vyriausioji vadovybė Heidelberge išleido administratyvinį potvarkį No. 231, pasirašyta zonos direktoriaus Paul B. Edwards. Tuo aplinkraščiu pakeičiama ligišiolinė politika universitetuose studijuojančių DP studentų atžvilgiu. Tas potvarkis guli prieš mane ant stalo. Štai būdingosios jo ištraukos:

"UNRRA

"a) nebeatrinks ir nebetarpininkaus studentų priėmimui į universitetus, "b) nebemokės mokslapiginigų, "c) nebeglobos studentų studijavimo vietoje, nebepa rūpins butų ir nebeduos maisto."

To potvarkio parėdymai išgaliojo nuo balandžio 1 d. Reikalas eina dėl tūkstančių mūsų studentų daugiau siai žadančios inteligentijos, egzistencijos. Niekas negalės pasmerkti, jei išdrįstame ne tik konstatuoti įvykusį faktą, bet ir kritiškai jį vertinti.

Kokie motyvai privedė UNRRA'os zonos vyriausiąją vadovybę prie to, kad ji ėmėsi tokių žygių prieš mus? Apie tai potvarkis No. 231 nieko nepasako. Sunku patikėti, kad UNRRA nebeturėtų lešų globoti DP studentų likusius tris mėnesius. Senovės graikų išminčiai sakydavo: "Išnaikink tautos inteligentiją ir tu išnaikinsi visą tautą." Nuo liepos 1 d. mūsų globojimą perims—mes tikime—IRO ar J. V. kariuomenė. Nauji globėjai retai kelčia padėtį gerojone pusėn. Dažniausia paliekama prie "status ante quo." Tatai yra didysis apgailėtinas nuostolis. Liepos 1 d. DP studentija bus perimta be specialios globos.

Prasidedant šiltesniam metų laikui, prasidėjo ir nauja kampanija iš aukščiausių instancijų, raginantri grįžti ten, iš kur mes kilę. Vėl mums kalbama, kad savo gimtinėse galėsime naują gyvenimą pradėti. Vėl siūlomas dviejų mėnesių maisto davyns kelionėn į Rytus. Bet niekas nepasako, ar kelionė baigsis Nemuną pervažiavus! Su nauja repatriacijos akcija reikia sieti pakitėjusią politiką studentijos atžvilgiu. Kai kas galvoja, kad studentija, kuri nebegaus paramos, lengviau nutars repatrijuotis.

Ko Mes Siekiame

Svarbu mums įsisaemoninti naujosios politikos motyvus. Tada žinosime, kaip turime elgtis.

Po kovo 31 d. tūkstančiai DP studentų atsidūrė prieš neišvengiamą dilemą: mesti studijas ir vykti atgal į stovyklas arba likti universitetė, gyventi pusbadžiai ir sunkiu darbu užsidirbti lėšas studijoms. Iš stovyklos maistą paimti, ten negyvenant, nebegalima. Dar per anksti pasakyti, kuriuo keliu dauguma mūsų studentų pasuks. Per pirmąsias savaites, sunkiausias perėn a m a j a m e laikotarpyje, kiek man teko pastebėti ir skaityti gautoje korespondencijoje, didesnė dauguma pasirinko antrąjį kelią. Studentų kišenė tuščia, o pašalpa maža. Studentai stoja į darbo sutartis su J. V. kariuomenė ar karinė valdžia, pasirinkdami tarnybas vakarais, naktimis ir šventadieniais. Tokiu būdu užsidirbame lėšas, reikalingas sumokėti už mokyklą, pragyvenimą ir butą. Maisto atžvilgiu mes atsidūrėme staiga blogesnėje būklėje negu karo ir mūsų vargo kaltininkai. Vokiečiai palaikau ryšius su giminėmis krautuvelyje ir kaime. Mums to trūksta. Mes turime patenkinti 700-900 kalorijų.

savo gabumus ir visą žinojimą Tėvynės atstatymui. Tūkstančiai mūsų akademikų šioje ir anoje pusėje laukia ir tiki, kad ta diena išauš. Pasaulio istorijos tūkstančiai metų ir mūsų tautos istorijos šimtmečiai patvirtino, kad pasaulyje yra teisybė. Kol ji prasiveržia ir paima viršų, tautų santykiuose kartais gali praeiti ilgesnis laiko periodas.

Mūsų akademinio jaunimo eilės dabar yra vyresnio amžiaus negu Nepriklausomybės metais. Bet idealizmas nėra sumažėjęs. Priešingai. Praėjusieji metai parodė, ką reiškia nepriklausomybės netekimas. Trokšdami atgauti ir išsaugoti laisvę, tautos reikalus turime statyti prieš asmeninius. Studijuojame ne dėl diplomų ir skambių akademinių titulų, bet dėl paties mokėjimo.

Tokios mintys palydi mūsų studentus ir duoda stiprybės pradedant naują vasaros semestrą, pasikeitusiose ir pasunkėjusiose sąlygose.

KRAUS

THE JEWELER
V. J. KRAUZZIS, Savininkas

1816 Carson Street
S. S. PITTSBURGH (3), PA.
EVERGLADE 4850

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška koplyčia dykal visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą.

Tel. HEmlOCK 0203

2128 Carson Street S. S., Pittsburgh, Pa.

JOHN'S MEAT MARKET

JOHN GREBLIUNAS, Savininkas

A FINE SELECTION OF HIGH QUALITY FRESH MEATS IS PARTICULARLY HANDLED

Homestead 2580

1601 McClure Street Homestead, Pa.

Notary Public

Income Tax Returns

C. K. PIKIEL

GENERAL INSURANCE

Fire—Life—Automobile—Accident—Hospitalization
Plate Glass—Liability—Burglary—Jewelry—Bonds

Business Broker

Specializing in sales of ALL TYPES OF BUSINESS

121 South 22nd Street

South Side, Pittsburgh, Pa.

Phone, EVERGLADE 2300

Marriage Licenses

Auto Licenses

IRON CITY CLOCK HOSPITAL

JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvis Laikrodininkas

Expert Repairers

CLOCKS . WATCHES . JEWELRY

2120 Forbes St. Pittsburgh

Tel., AT. 7390

Phone, FEderal 1022

HASER FUNERAL HOME

AMBULANCE SERVICE
Mes esame dėkingi už jūsų biznį

512 Chartiers Avenue
McKEES ROCKS, PA.

Pavyzdinga Lietuviška Užeiga

VIOLA ŠIMKUNAS CAFE

GOOD FOOD
BEER—WINES—LIQUORS

2116 Forbes Street
CO. 4809 PITTSBURGH, PA.

LIETUVIO KUMECIO VAIKO KELIAS

PREZIDENTO KEDĖN

IR

KANKINIO MIRTIN

Skaitykite KUN. MYKOLO KRUPAVICIAUS atsiminimus apie ALEKSANDRĄ STULGINSKĮ, buvusį Lietuvos Prezidentą.

Kun. Mykolo Krupavičiaus atsiminimai spausdinami "Amerikoje" nuo liepos 12 dienos.

Sekite "Ameriką," kurį visada turi labai įdomių žinių, turiningų straipsnių, naudingų pasi-skaitymų.

"AMERIKA"

222 So. Ninth Street Brooklyn 11, N. Y.

Phone, FEderal 1022

Svečiai iš Chicago

Važiuodami atostogų svečiai iš Chicago ir Cicero pakeliumi malonėję sustoti Pittsburghe pral. M. L. Krušas, kun. Ig. Albiavičius, kun. M. Švarlys, kun. Zakarauskas. Kun. Juozo Skripkaus lydimi garbingi svečiai aplankė "Lietuvių žinias."

Mirė Kun. Edvardo Boley Tėvas Andriejus Bulevičius

Liepos 12d. mirė Andriejus Bulevičius, virš 60 m vienas iš steigėjų Šv. Petro ir Pavilo parapijos Homsetead

CLEVELAND'O ŽINIOS

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis laikraštis
Leldžia Lietuvių Romos Katalikų
Literatūros Draugija, Inc.

Kainuoja:
Jungt. Valstybėse metams \$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui 1.50
Užsieny metams 4.00
Užsieny pusmečiui 2.00
Skelbimų kainos sulg susitarimo

Clevelando skyrius, 6802 Superior
Avenue, P. A. Sukys, atstovas.

LITHUANIAN NEWS
Weekly publication issued by the
Lithuanian Roman Catholic
Literary Society, Inc.

Subscription rates:
In U. S. A., one year \$3.00
In U. S. A., six months 1.50
Other countries, one year 4.00
Other countries, six months 2.00
Advertising rates on application

Cleveland Office, 6802 Superior
Avenue, P. A. Sukys, representative.

MARTYNO REISGIO PRISIMINIMUI

(Penkeri metai nuo jo nužudymo Mauthauseno KZ)

Šio karo pasėkose mums padarytos skriaudos nepaprastai didelės. Pravertos žaizdos ne tik negydamos, bet nuolatos didinamos. Lietuvos kūną nuolat tebesmeigiami persekiojimo peiliai. Svetimose žemėse pilna lietuvių patriotų kapų, nepaženklintų nei kryžiais nei kitais atminimo ženklais. Bet jokie persekiojimai jų neišbrauks iš lietuvių sąmonės. Jie visiems laikams lietuviams pasiliks didžiojo kelio stulpais. Ir laisvės ir priespaudos metais jie bus mūsų gyvenimo pavyzdžiais.

Martyno Reisgio gyvenimas ir darbas—Klaipėdos krašto lietuvių kovos kelias. Jo tragiškoji mirtis koncentracijos stovykloje dar kartą visiems primena, kad kova dėl Mažosios Lietuvos tebėra. Klydo visi, kurie manė, kad istorijos klastojimu, gyvenamųjų vietovių vokietinimu, gyventojų žudymu ir prievartavimu, galima kovą laimėti. Lietuviškoji dvasia, ir šimtmečiais svetimųjų pančiais veržta, lieka gyva, gaji ir svetimųjų varžtus naikinanti.

Šių metų balandžio 2 d. suėjo lygiai penkeri metai, kai šis atkaklus Klaipėdos krašto kovotojas buvo nužudytas Mauthauseno KZ akmens skaldyklose. Man su Martynu Reisgiu, keliais atvejais, yra tekę artimai susidurti ir jį pažinti. Čia skaitytojui ir noriu pateikti jo gilią prisiminimą liečiančią charakteristiką.

Martynas Reisgys nuolat gyveno Dovylių parapijoje, Jurgių kaime, kur valdė 54 hektarų ūkį. Jo giminės lopšys paėina iš Prūsų Lietuvos. Vieni iš tolimųjų Reisgių giminii suvokietėjo, tuo tarpu kiti pasiliko ne tik kietais lietuviais, bet ir lietuvių vadais. Martyno Reisgio tėvas, gyvenęs Priekulės parapijoje, buvo vienas iš didžiausių anų laikų kovotojų už lietuvišką žodį Mažosios Lietuvos mokyklose. Jo namuose visad buvo lietuviškų laikraščių, čia rinkdavos lietuviškasis jaunimas, čia būdavo aptariamieji lietuvių reikalai. Vyresny sūnus Martynas greit tapo aktyviu tėvo pavaduotoju ne tik dailydės darbe, bet ir lietuviškuose reikaluose. Išmokęs dailydės amato, kaip Valančiaus Palangos Juzė, ėjo per žmones ir būdino lietuvių atsizadaniečius. Gavęs tik pradžios mokslą nuolat skaitė ir pats mokėsi. Kada Klaipėdos krašte 1912 metais pradėjo steigtis "Santaros" skyriai

—Martyną Reisgį matome dirbantį Lankupių "Jaunimo" skyriuje. Kaip veikliam nariui 1913 metais buvo paskirta Amerikos lietuvių dovana—Vinco Kudirkos raštų šeši tomai. Tais pačiais metais M. Reisgys

persikėlė gyventi į Jurgius. Ūkis apleistas. Griebsiai darbo ir per kelis metus išlabiausiai apleisto ūkio padaro geriausią. Pirmojo pasaulinio karo metu jis kaiserio karys, bet kaiseriu neištikimas. Per jo rankas ėjo lietuviškoji ir latviškoji korespondencija. Laiškus, kurie gyrė Lietuvoje esančius okupantus, suaktydavo, gi praleisdavo tuos, kurie rašė tiesą apie vokiečių darbus Lietuvoje. Žodžiu, elgėsi priešingai savo valdžios pareidymams.

1914 metų karui pasibaigus ir Vokietijai įrant, Klaipėdos krašte pradėjo reikštis mintis—prisijungti prie senojo kamieno—Lietuvos. Išisteigė Gelbėjimo Komitetas ir Mažosios Lietuvos Taryba. Abiejuose šiuose sambūriuose M. Reisgys aktyviai dalyvavo. Freistaato laikais kandidavo į seimelį, kaip lietuvių atstovas. 1923 metais buvo sukilėlių direktorijos nariu. Martynui Reisgiui, ypatingo ištempimo laikais, vis tekdavo ir savo rankas paimti Klaipėdos krašto valdžią, einant direktorijos pirmininko ar nario pareigas. Direktorių pirmininku jam teko būti 1930 metais rugpiūčio 16—1931 metais sausio 12 ir 1934 metais birželio 28—gruodžio 3. Pirmą kartą tapęs direktorijos pirmininku tuoj padarė visose mokyklose patikrinimą. Tada buvo iškelti viešumon svarbesnieji germanizacijos lizardai, atidengtos mokyklos, kurios neturėjo nei vienos lietuviškos knygos ir mokytojai nei žodžio nesuprato lietuviškai. Antrą kartą esant direktorijos pirmininku buvo iškelta Neumano-Sasso byla. Teko pertvarkyti visą krašto administraciją. Minnas sudegintas. Po poros mėnesių buvo gauti tėvo rūbai. Rūbai ir rūbus nepamėš. Visur kraujo žymės. Ūkis, Gestapo pranešimui, tuoj buvo įrašytas į prieš turto sąrašus ir vadinosi "SS Gut."

1942 metais balandžio 15 d. motiną pakvietė Klaipėdos Gestapas. Nuėjus pasakė, kad 1942 metais balandžio 2 d. tėvas miręs. Kūnas sudegintas. Po poros mėnesių buvo gauti tėvo rūbai. Rūbai ir rūbus nepamėš. Visur kraujo žymės. Ūkis, Gestapo pranešimui, tuoj buvo įrašytas į prieš turto sąrašus ir vadinosi "SS Gut."

Ši ištrauka, paimta iš sūnaus rašto laiško, vaizdžiai parodo Martyno Reisgio pasakutiniųjų dviejų metų kelią. Jame buvo nepaprastai daug skausmo. Martyno Reisgio už lietuvių labai brangiai užmokėta. Jis liks pavyzdžiu ne tik Klaipėdos krašto lietuviams, bet visiems, kurie tik siejosi tėvynės reikalais. Gyvendamas jo ūkyje Jurgiuose ir vėliau susitikdamas Kaune nuolat iš jo girdėdavau: "Nėra jokios Mažosios ir Didžiosios Lietuvos sienų. Jas tik priešai padarė. Mūsų lietuvininkų pareiga, kad vėl ta siena pranyktų ir visi pasijustumė vienodais lietuviiais." Tegul šis Martyno Reisgio testamentas ir bus igyvendintas.

Balys Gaidžiūnas.

naujame ūkyje pradėjo atgauti pusiausvyrą. Kiekvieną dieną ūkis darė pažangą. Vakare, po darbų, buvo vėl galima matyti nusišypsant.

"Vasaros metu, su sienos kortele, iš anapus, atvykmano sesutė. Tėvas jai išplanavo sėjos planą. Liepos mėnesį su visa atvažiavo ir motina. Pabuvo porą savaitių. Išsiskyrimas buvo labai sunkus. Susitikę aptarė, kad ūkį Klaipėdoje parduos sesutei, o visa šeima persikels čia gyventi. Bet štai nauja katastrofa. 1940 metais birželio 15 d. bolševikai savivalauja. Nuvykusį į Šiaulius areštuoja, kaip vokiečių draugą. Kokia baisi pajuoka—M. Reisgys vokiečių draugas!

"Atėjo 1941 metai. Tarp Vokietijos ir SSSR susitarta, kad po repatriacijos likusių priešingų valstybių piliečių turtas bus nusavintas. Klaipėdoje likę visi šeimos nariai Lietuvos piliečiai. Po repatriacijos juos visus išvarys prievarta iš ūkio be jokio duonos kasnio. Lietuvoje taip pat jau nėra jokio gyvenimo. Tėvas nusprendžia aukotis šeimos labui ir grįžta į Klaipėdą. Greit jį areštuoja vokiečių policija. Iki 1941 metų spalio mėnesio kalinamas Klaipėdos Gestapo kalėjime. Po to išvežamas į Orientburgo KZ. Po šešių savaičių, kur jie drauge kali su žurnalistu Jonu Grigolaičiu, M. Reisgys perkeliamas į Mauthauseno KZ. Gavome porą laiškų. Iš paskutiniojo laiško nebegalima pažinti, kad tai tėvo raštas: raidės išvirtusios, statytos, kaip akmens blokai.

"1942 metais balandžio 15 d. motiną pakvietė Klaipėdos Gestapas. Nuėjus pasakė, kad 1942 metais balandžio 2 d. tėvas miręs. Kūnas sudegintas. Po poros mėnesių buvo gauti tėvo rūbai. Rūbai ir rūbus nepamėš. Visur kraujo žymės. Ūkis, Gestapo pranešimui, tuoj buvo įrašytas į prieš turto sąrašus ir vadinosi "SS Gut."

Si ištrauka, paimta iš sūnaus rašto laiško, vaizdžiai parodo Martyno Reisgio pasakutiniųjų dviejų metų kelią. Jame buvo nepaprastai daug skausmo. Martyno Reisgio už lietuvių labai brangiai užmokėta. Jis liks pavyzdžiu ne tik Klaipėdos krašto lietuviams, bet visiems, kurie tik siejosi tėvynės reikalais. Gyvendamas jo ūkyje Jurgiuose ir vėliau susitikdamas Kaune nuolat iš jo girdėdavau: "Nėra jokios Mažosios ir Didžiosios Lietuvos sienų. Jas tik priešai padarė. Mūsų lietuvininkų pareiga, kad vėl ta siena pranyktų ir visi pasijustumė vienodais lietuviiais." Tegul šis Martyno Reisgio testamentas ir bus igyvendintas.

Balys Gaidžiūnas.

Į KONGRESĄ!

Šiais metais, rugpiūčio (August) 10, 11 ir 12 dienomis, Cincinnati, Ohio, įvyks visos Amerikos Tretininkų kongresas, kuris turės didelės reikšmės. Tad yra svarbu kuoskaitlingiausiai dalyvauti ir pasinaudoti ta reta proga, kuri visokeriopa bus naudinga Bažnyčiai, tautai ir šeimai.

Tretininkai yra Bažnyčios ir tautų šulas, šeimų palaikimas, kurie atliko milžiniškus darbus visose srityse. Popiežiai visokeriopa rėmė Tretininkus, nes jie matė, kad per juos galima išrišti ekonomines ir socialines problemas, ypač šiais laikais yra labai svarbus Tretininkų sąjūdis.

Si milžiniška atgailos kariuomenė, skaitoma apie tris milijonus narių, turinti kryžių ginklu, Sv. Pranciškų vadu, palaiko evangeliškos meilės liepsnelę žmonių širdyse, nes jau užgesus, subyrėtų kultūrinis pasaulis, virsdamas barbarų gauja.

Tad yra labai svarbu dalyvauti šiame kongrese, kad užgirdus naują, entuziastingą, uždėgantį žodį, vedantį vis prie kilnesnio, aukštesnio idealo. Sv. Tėvas laimins, o kardinolai, vyskupai ir kunigai su pasigerėjimu stebės ir lauks nepaprastų to kongreso vaisių.

Dar kartą Tretininkai išgelbės pasaulį, pakeldami žmoniją iš moralinio sumukimo. Ši nuostabi armija, kuri susideda iš įvairiausių

luomų ir profesijų, amžiais vis prie naujų mėjimų, nuostabių namų, nugalint visas k...

Be abejo, Amerikaininkai yra galingiausias iš jų daugiau ir...

Šio kongreso tikslas ir yra pagyventi tą kają dvasią, kuri atnes ir brolišką meilę.

Tėv. B. Mikalauskas,

Tel.: KEamore 8794

K. STAUPA
Decorating Our Space
Wallpapering, Painting
General Repairing
Saugkite mus apkalninti

16908 Endora Road
CLEVELAND, OHIO

MULIOLIS
INSURANCE
and
REAL ESTATE
6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

TRI-VET
Namų Apšildymo Patarnavimas
Parduodame ir įrengiam
tomatiškai kontroliuoti
Furnasus, Boilerius, Radi
Vandens Tankus
Specialistai su 18 Metai
TRI-VET APPLIANCE
7502 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
Patarnavimo Vėduklės
Frank M. Orpse (Užsienio)
Vites Suopis Wm. B. Orpse
HIE 9418 PO. 9548

P. J. KERŠIS
609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje, šalinuose miestuose kreipkitės pas mane, gausit už patarnavimą. Taipgi įvairios apdraudos (insurance) reikaluose geriausiai patarnavimą.
Sutalsau paskolas dėl pirmo mortgage.
Patarnavimas ir išpidymas garantuojama.
Kada galstas sugadina ar apdegina tamstų namą ar foras dėl pilno jų apkalnavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DR. A. N. BERGER
OPTOMETRISTAS—EYES EXAMINED
Successor to Dr. J. N. SIMANS
7828 ST. CLAIR AVENUE
Tėjimas iš E. 79th St.
CLEVELAND, OHIO
CONTACT LENSES

WILKELIS FUNERAL HOME
PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS
6202 Superior Avenue Tel. HENDERSON 9251
CLEVELAND, OHIO

DELLA E. JAKUBS
LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubauskienė—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai
Lietuviai kreipdamiesi reikalaujame prie manes apturėsite patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, gretas ir gerus kiti patarnavimas. Vėžimai ligonių pervežimui ir iš jų būčių. Kainos sąžiningiausios. Zemiausia kaina už patarnavimą, sulg jūsus pasirinkimo. Telefonuokit:
ENdicott 1763
6621 Edna Avenue Cleveland, OH

Didelis Apvaikščiojimas

Šį Sekmadienį, liepos 20d. 2 val. popiet įvyks didelis tarptautiškų kultūrinių darželių apvaikščiojimas, kuriame kiekviena tauta turės prie savųjų darželių savotiškų meno bei muzikos programėlius.

Lietuviai čia pasirodys su dainomis, šokiais, kaip tai Karvelis, Kadrylius ir t.p. Spieskimės prie savo kultūros židinio ir pasirodykime esą kultūringais žmonėmis.

Užkandžių ir įvairiausių rūšių skanių gerimų bus visiems. Už barčekius gausite ko tik norėsite.

Komisija užkviečia nuosirdžiai visus.

Programoje dalyvaus Kat. Moterų Choras su dirigentu K. Staupu ir vyrų kvartetas. Chore dalyvausios: Pirm. P. Staupienė, E. Belskienė, E. Garnienė, E. Zorskienė, M. Galdikienė, M. Cicėnienė, B. Drošutienė, K. Magilienė, J. Salasevičienė, A. Kuncaitienė, N. Velikiėnė, J. Baliukienė, J. Katalinienė, N. Nemanienė; gi vyrų kvartete— A. Buknis, A. Kunigiškis, A. Chapas, ir M. Drosutis.

K. M. Choro išvažiavimas liepos 6d. nebuvo skaitlingas, sutrukdė lietus. Bet atsilankė apie 35 ypatos ir liks keletas dešimčių pelno. Ačiu širdingai A. ir J. Chapams, davusiems veltui savo užteigos pastogę, kur dalyviai turėjo gerus laikus. Ačiu ir visiems asilankusiems, ypač E. Garnienei.

IŠPARDAVIMAS DURŲ
Didelis pasirinkimas visokio dydžio naujų ir senų kietmedžio gyvenamiesiems namams durų. Kam reikalingas kreipkitės pas:
CHAS. STANKUS
1906 East 87th Street
CLEVELAND, OHIO

Black Cat Cafe
4058 St. Clair Avenue
Kampas E. 41st Street
Tel. EN. 8987
Geriausios rūšies degtinė šaltas alutis ir užkandžiai
Sąžiningas patarnavimas
Antanas ir Juzė Chapal, Sav.

I. J. SAMAS
JEWELER
Persikėlė į naują vietą, į didesnę ir gražesnę krautuvę
6207 Superior Avenue Cleveland, Ohio
Dabar jau turime didesnį rinkinį delmantinių žiedų, laikrodėlių ir visokių graždaiktų už nupigintą kainą.

POP
"Vel baži...
META
PA
KAU
tas pak...
išpirkti...
nuoja."
"Kai Ameriki...
nistinių...
sai nejs
WASI
tybės s...
shall pa...
mą kon...
cionalin...
tikrai b...
Walte...
of Natic...
mittee, I...
ir paske...
yra penk...
stų. Išir...
100,000.
Dr. G...
slavijos...
Amerikos...
penktą...
veikianč...
nutarė ie...
SAN
nerolas I...
pasakė:
kad kom...
amerikon...
MEXIC...
Lombard...
politikas,
lija niek...
nistinė, l...
"Rusijos...
komunizm...
fašizmas."
SV
GENEV...
rugsėjo r...
įvyks kon...
suvienijim...
planą.
KALKU...
ir turtingi...
saulyje,
mirties.
I
VARSAV...
kad Ameri...
šalpos Len...
dominuoja
I
MASK...
rikos kviet...
na dėl tai...
pasitarti.
GI
ATENAI...
rie buvo u...
didesne dal...
sieji pasitra...
ja.